

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020
RESEARCH METHODOLOGY & MEDICAL STATISTICS -PAPER - I

Time : 3 hours

Instructions : All questions are compulsory.

SECTION- A

1. आयुर्वेदिक तथा समकालीन अनुसन्धान पद्धतीनां तुलनात्मकं सविस्तरं वर्णनं कुरुत तथा 20
चिकित्साशास्त्रे तेषां महत्त्वं लिखत।
Describe in detail the comparison between Ayurvedic and Contemporary Research
Methodology and their importance in health sciences.
2. चिकित्सीय परीक्षणस्य विविधान् अवस्थान् विवेचयित्वा मानवीय तथ जान्तवीय 20
परीक्षणानुसन्धाने अन्तर्गतानां नैतिकभावान् विलिखत।
Explain the phases of Clinical Trials and write about the ethical issues involved in
Human and Animal experimentation.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) कॉन्सर्ट दिशानिर्देशाः। CONSORT Guidelines
(B) पाण्डुलिपिनां सूचीकरणम्। Cataloguing of Manuscripts
(C) आदर्श उत्पादन कार्यप्रणाली। Good Manufacturing Practices (GMP)
(D) बौद्धिक संपदा अधिकार। Intellectual Property Rights (IPR)

SECTION- B

4. प्रतिचयनस्य के के लाभाः सन्ति? इति लिखित्वा प्रतिचयनस्य विविधानां पद्धतीनां विवेचनं 20
कुरुत।
What are the advantages of sampling? Describe in detail the different methods of
sampling.
5. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) एनोवा परीक्षा । ANOVA Test
(B) संभावना । Probability
(C) बहुलक । Mode
(D) जैविक सांख्यिकी। Vital Statistics

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020
AYURVED SAMHITA AND SIDDHANTA –PAPER - II

Time : 3 hours

- सूचना : (१) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.
(२) विभाग 'A' एवं 'B' पृथक् उत्तरपत्रे लेखनीयाः ।
Write Part 'A' and 'B' in separate answer sheet.

SECTION - A

1. आहारग्रहण विषयक चरकोक्त सदवृत्तानां वर्तमानयुगे जीवनशैलीजन्य व्याधि संदर्भे महत्वं उपयोगितां च वर्णयत । 15
Explain the importance and utility of code and conducts regarding way of food consumption mentioned by Acharya Charaka in present era in relation to lifestyle disorders.
2. के त्रिविध ज्ञानोपायाः ? तेषु कः श्रेष्ठतमः, कथञ्च ? 15
Which are 'Trividha Jnanopaya' ? Which is the best among them ? Why ?
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note - 20
- (a) उपदेश-नियोग तन्त्रयुक्तेः भेदम् (सोदाहरणम्) । Difference between Upadesha and Niyoga Tantrayukti (with examples).
- (b) काकतालीय न्यायः (ससंदर्भम्) । Kakataliya Nyaya (with reference)
- (c) सुश्रुतोक्त पुरुषः, तस्य चिकित्सायां महत्त्वम् । Purusha- according to Sushruta and his importance in Chikitsa.
- (d) पेलियोग्राफी - एपिग्राफी मध्ये भेदः । Difference between Paliography and epigraphy.

SECTION - B

4. 'तस्मिंस्तस्मिन् सर्वस्मिंस्तन्त्रे तत्तत् प्रसिद्धम्' सूत्रस्य सोदाहरणं ससंदर्भं विवेचनं कुरुत । 15
'तस्मिंस्तस्मिन् सर्वस्मिंस्तन्त्रे तत्तत् प्रसिद्धम्' Explain the quotation with reference and proper example.
5. कालसिद्धान्तं वर्णयित्वा तस्य चिकित्सार्थं प्रायोगिक महत्वं च लिखत । 15
Describe the concept of 'Kala' and write it's applicability and importance in treatment.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note - 20
- (a) समवायः । Samavaya.
- (b) आहारमात्रा । Aharamatra.
- (c) सत्वगुणम् । Satvagunam.
- (d) दन्दशूकाः । Dandashukah.

सूचना – सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. कस्यापि भेषजस्य प्रयोग कर्तुं केषां तस्यानां विचारः भेषज प्रयोग सिद्धान्तस्य 15
दृष्टिकोणेन क्रियते । सोदाहरणं स्पष्टयत ।
Define the factor to be examined as per the principles of Bhesaja Prayoga during the
administration of a Dravya. Explain with suitable examples.
2. 'तस्यः द्रव्यमापः क्षितिस्तथा' ससंदर्भ सहितं स्पष्टयत । मधुररसस्य सामान्य गुणकर्माणा 15
व्यवहारिक महत्त्वं चिकित्सात्मक दृष्ट्या सोदाहरणं स्पष्टयत ।
Explain with contextual 'तस्यः द्रव्यमापः क्षितिस्तथा'. Explain the practical utility of
general pharmacological actions of Madhura Rasa with suitable example.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) वाग्भट्टोक्त द्रव्यवर्गिकरणस्य वैशिष्ट्यम् ।
Speciality of Dravya classification of Vagbhata.
(B) चरकीयस्वस्थ हितकर कोपनं द्रव्यवर्गाणां च महत्त्वम् ।
Importance of Swastha Hitakara and Kopana Dravya Vargas of Charaka.
(C) नामरूप विज्ञानस्य द्रव्यपरिचये महत्त्वम् ।
Importance of Namarupa Vigyana in Dravya identification.
(D) विचित्रप्रत्यारब्ध - प्रभावयोः भेदः ।
Difference between Vichitra Pratyarabdha and Prabhava.

SECTION- B

4. "अग्र्य औषध" पदं स्पष्टीकृत्वा चरकवाग्भट्टग्रंथेषु वर्णितानां (चत्वारि) प्रत्येकषु द्वयानाम 15
अग्र्य औषधानां पृष्टि पुरस्सरः वर्णनं कुरुतः ।
What is 'Agrya Aushadha' ? Describe and justify any four Agrya Aushadha noted two
each by Charaka and Vagbhata.
5. आयुर्वेदोक्त 'द्रव्यसंग्रहविधि' वर्णयत तथा आधुनिक द्रव्यगुण शास्त्रे वर्णित "गुड 15
कलेक्शन प्रेक्टिस (GCP)" सह तस्य सहसंबंध वर्णयत ।
Describe 'Dravya Sangraha Vidhi' noted in the classical text of Ayurveda and correlate
it with Good Collection Practices (GCP) mentioned in recent Dravyaguna related texts.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) द्रव्य संदिग्धता निवारण उपायाः । Steps to solve controversy in herbal drugs.
(B) अनुक्तद्रव्य परीक्षा पद्धति । Methods to study extrapharmacopoeial drugs.
(C) द्रव्यगुणशास्त्रे फार्माकोग्नोशि विषयस्य महत्त्वम् ।
Importance of Pharmacognosy in Dravyaguna.
(D) आयुर्वेदिक फार्माकोपिया ओफ इण्डिया । Ayurvedic Pharmacopoeia of India.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020

KAYACHIKITSA –PAPER - II

Time : 3 hours

सूचना – सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. दशविध परीक्षा एवं दशविध परीक्ष्यभाव वर्णनं कृत्वा, आधुनिकचिकित्सा विज्ञान सन्दर्भे व्यावहारिकता प्रतिपादयेत् । 15
Mentioning the details of Dashavidha Pariksha and Dashavidha Parikshya Bhava, describe its utility from modern medical science point of view.
2. अग्नेर्महत्वं प्रतिपादयित्वा सामनिरामदोषाणां लक्षणानि चिकित्सा सिद्धान्तं च लिखत । 15
Mentioning the importance of Agni, write Lakshana and line of treatment of Sama and Nirama Dosha.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) सामान्यस्रोतोदुष्टि हेतु । General causes of Srotodushti.
(B) पथ्यापथ्यं महत्वम् । Utility of Pathya Apathya.
(C) नैमित्तिक रसायनः । Naimittika Rasayana.
(D) आशयापकर्ष । Ashaya Apakarsha.

SECTION- B

4. अधोलिखित सूत्रं ससंदर्भ पूर्ण कृत्वा सविस्तरं विवेचयत् । 15
Complete the following Shloka and describe it in detail with reference.
स्थूलः प्रमेही बलवानिहैक ।
5. अधोलिखितानां प्रचलितानां आयुर्वेदौषधानां प्रमुख घटकद्रव्याणि निर्माणविधि एवं रोगहरत्वं च वर्णयत । 15
Write main ingredients, method of preparation and indication of following commonly used Ayurvedic formulations :
(A) अविपत्तिकर चूर्ण Avipattikara Churna. (B) कैशोर गुग्गुलु Kaishora Guggulu.
(C) पंचतिक्त गुग्गुलु घृत Panchatikta Guggulu Ghrita.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) चिकित्सा सिद्धान्तः रसवहस्रोतसविकाराः ।
Line of treatment of disorders of Rasavaha Srotasa.
(B) इ.सी.जी. उपयोगिता एवं तस्य मूलभूत सिद्धान्तः ।
Utility of ECG and its basic principles.
(C) तीव्र रक्तस्रावस्य आत्ययिक चिकित्सा । Emergency management of Hemorrhage.
(D) Catheterization.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR

PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020

KAUMARBHRITYA BALA ROGA –PAPER - II

Time : 3 hours

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. कौमारभृत्यतन्त्रस्यायुर्वेदावाचीन मतानुसारेण क्रमिकविकासस्य वर्णनं कुरु ।
Describe the gradually development of Kaumarabhritya Tantra as per ancient and modern Science. (15)
2. बालकल्याणसंदर्भे विविध 'राष्ट्रीय स्वास्थ्य कार्यक्रम' उपरि निबंध लिखत ।
Write an essay on national health programs related to child welfare. (15)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) नवजात परीक्षणम् । Neonatal examination.
 - (b) वयविभाजनम् ॥ Classification of age.
 - (c) मलपरीक्षण सार्थकता । Significance of Mala Parikshana.
 - (d) सार्वत्रिक टीकाकरण कार्यक्रमः । Universal Immunization programme.

PART - B (50 Marks)

4. धूपनकर्मस्य महत्वं प्रतिपादयित्वा, तस्य बालचिकित्सायां आवश्यकतां स्पष्टी कुरुत ।
Explain and establish the importance of Dhupana Karma in pediatric practice. (15)
5. बालस्वास्थ्यप्रबंधनक्षेत्रे सम्बन्धित नियामक अधिनियम विषयोपरि लेखं लिखत ।
Write on regulatory laws related to child health management in detail. (15)
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) भूम्यामलकी । Bhumyamalaki.
 - (b) ज्योतिष्मति । Jyotishmati.
 - (c) हरिद्राखण्ड । Haridrakhanda.
 - (d) अष्टमंगलघृत । Ashtamangala Ghruta.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR

PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020

RASA SHASTRA AND BHAISHJYA KALPANA –PAPER - II

Time : 3 hours

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. आयुर्वेदिय औषधशालायाः जी.एम.पी. अनुसारेण निर्माणकल्पना ।
Designing of Ayurvedic Pharmacy as per GMP. (15)
2. आयुर्वेदिय औषधीनिर्माणे तथा चिकित्साप्रयोगे पञ्चविध कषाय कल्पनायाः महत्वम् ।
Importance of Panchavidha Kashaya in Ayurvedic pharmaceuticals and therapeutics. (15)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) रसद्रव्य के वर्गीकरण आधारः । Criteria of classification of Rasadravya.
 - (b) आयुर्वेदिय औषधीनिर्माणे तथा चिकित्साप्रयोगे 'सत्वपातनस्य' महत्वम् ।
Significance of Satvapataana in Ayurvedic Pharmaceuticals and therapeutics.
 - (c) नागविकार एवं तस्य विकारशांती उपायाः । Naga Vikara and its Vikara Shanti Upaya.
 - (d) आयुर्वेदिय औषधीनिर्माणे शारङ्गधर संहिता पूर्वखण्डस्य महत्वम् ।
Significance of Purvakhanda of Sharangadhara Samhita with respect to Ayurvedic pharmaceuticals.

PART - B (50 Marks)

4. आयुर्वेदिय औषधिकल्पनाम प्रयोग प्रामाणीकरणे शरीरबाह्य पररूक्षण पद्धती तथा उतीजन्य/उतीआधारित परिक्षण पद्धतिनाम् महत्वम् तथा तस्य परिक्षणे परिसीमा ।
Importance and limitations of in vitro studies and cell line studies in experimental validation of Ayurvedic formulations. (15)
5. भारतीय आयुर्वेदिय औषधिकोष तथा भारतीय आयुर्वेदयोग संग्रहस्य अनुबंधाः ।
Appendices of Ayurvedic Pharmacopeia of India and Ayurvedic formulary of India. (15)
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) शास्त्रोक्त आयुर्वेदिय लेप कल्पस्य स्वरूप तथा प्रकारांतरण ।
Dosage form modification of classical Lepa Formulations.
 - (b) औषधीकोष तथा औषधीकल्पयोग संग्रहस्य महत्वम् ।
Importance of Pharmacopoeia and formulary.
 - (c) रसकल्पनाम् रचनात्मक विश्लेषणार्थं यंत्राः ।
Instruments for structura; analysis of Rasaushadhi.
 - (d) विषाक्तता अध्ययन महत्वम् । Importance of toxicity study.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020

SHALYA TANTRA –PAPER - II

Time : 3 hours

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. प्रात्य-अर्वाच्य मतेन व्रणस्य परीक्षणविधी लिखि त्वा तस्य चिकित्सा प्रतिपादयेत ।
Explain the examination methods of wound and its treatment as per Ayurved and modern science. (15)
2. रक्तधानस्य विधी, उपद्रव एवं तस्य चिकित्सा सविस्तरेण लिखत ।
Write down the procedure, complications and their treatment of Blood transfusion. (15)
3. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) षट्क्रियाकाल । Shatkriyakala.
 - (b) सेप्टिक शॉक । Septic Schock.
 - (c) अॅड्रीनॅलीन । Adrenaline.
 - (d) इलेक्ट्रोलाइट महत्व । Role of Rlectrolyte in surgery.

PART - B (50 Marks)

4. सार्वदैहिक संज्ञानाश प्रकार, औषधी, विधी एवं उपद्रव सविस्तरेण वर्णयत ।
Describe the types, drugs used, procedure and complications of general anesthesia. (15)
5. रक्तमोक्षणस्य प्रकार वर्णयित्वा तस्य विधी एवं उपद्रव सविस्तरेण प्रतिपादयेत ।
Describe types of Raktamokshan and explain the procedure and complications of Raktamokshan. (15)
6. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) यंत्रदोष । Yantradosha.
 - (b) गॅस-गॅंग्रीन । Gas gangrene.
 - (c) बंधनकर्म । Bandhan Karma.
 - (d) अष्टविध शस्त्रकर्म । Ashtavidha Shastrakarma.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020

SHALAKYA TANTRA –PAPER - II

Time : 3 hours

SECTION - A

- 1 अञ्जनस्य योग्यायोग्यानि लिखन् अञ्जनस्य उपद्रवाणां चिकित्सां अञ्जनस्यव्यावहारिकी अवस्थां च प्रतिपादयत् । 15
Describe the indications and contraindications of Anjana Karma, treatment for the complications of Anjana Karma and write the applied aspect of Anjana Karma.
- 2 'शिरस्य प्राधान्यम्' 'नासा हि शिरसो द्वारम्' अयो शास्त्र वचनम सिद्धं कुरुत् । 15
'Shirasya Pradhanyam', 'Nasa Hi Shirasodvaram', explain these classical facts.
- 3 टिप्पणी कार्याः । 20
(A) दन्तमुखरोगेषु चतुर्विध चिकित्सोपाय वर्णयत ।
(B) नेत्ररोगचिकित्सायाम् रक्तमोक्षणस्य उपादेयताम् वर्णयत ।
(C) कर्णधूपन ।
(D) सितोपलादी चूर्णम् ।
Write short notes.
(A) Chaturvidha Chikitsopaya Siddhanta related to Danta and Mukha Roga.
(B) Raktamokshana related to Netra Roga Chikitsa.
(C) Karna Dhoopana.
(D) Sitopaladi Churna.

SECTION - B

- 4 Optics एवं Refraction विषयाणां सिद्धान्ताः वर्णयत् । 15
Describe Fundamentals of Optics and Refraction.
- 5 'ओरोडेण्टल प्रेक्टिस' इत्यस्मिन् प्रयुक्तम् अत्याधुनिकि नैदानिक प्रणालिनां उपकरणाञ्च वर्णनं कुरुत् । 15
Describe advanced diagnostic techniques and equipment in oro-dental practices.
- 6 टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) Biomedical waste.
(B) Nasal endoscopy.
(C) Diagnosis test in dentistry.
(D) Slit lamp examination.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020
PANCHAKARMA –PAPER - II

Time : 3 hours

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. का नाम युक्तिव्यपाश्रय चिकित्सा ? आयुर्वेदार्थग्रन्थे अप्राप्य आधुनिक युगे दृश्यमान रोगाणां युक्तिव्यपाश्रय चिकित्सायाः महत्वं दर्शयतु ।
What is Yukti vyapashraya Chikitsa ? Explain its importance in treating modern era diseases which are not describe in Ayurvedic classical. (15)
2. पञ्चकर्म दृष्टयान्तः परिमार्जन-बहिरपरिमार्जन चिकित्सयोः विभिन्न रोगेषु प्रयोगं स्पष्टं कुरुत ।
Describe Antaha Parimarjana-Bahirparimarjana Chikitsa in context of Panchakarma in different conditions. (15)
3. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) द्विविध उपक्रमाः । Dwividha Upakrama.
 - (b) जानुसंधेः परीक्षणविधि । Method of examination of knee joint.
 - (c) विकृत श्वसनध्वनिः । Abnormal respiratory sounds.
 - (d) Psoriatic skin lesion परीक्षा । Examination of psoriatic skin lesion.

PART - B (50 Marks)

4. असंक्रमणशील व्याधेः प्रतिषेधार्थं पञ्चकर्मस्य महत्वं स्पष्टी कुरु ।
Explain the importance of Panchakarma in prevention of noncommunicable diseases. (15)
5. वमनविरेचनयोः पूर्वपश्चात्कर्म विषये परिवर्तनस्य आवश्यकता भवितुमर्हति न वा । वमनविरेचनयोः पूर्वपश्चात्कर्म विषये अनुसंधानक्षेत्रं वर्णयतु ।
Is there a need of modification in Purvakarma and Paschatkarma of Vamana-Virechana ? Describe the areas of research related to Purvakarma and Paschatkarma of Vaman-Virechana. (15)
6. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) शोधनार्हता Indications for Shodhana.
 - (b) NABH अर्थे management of medication (MOM) मानकम् ।
Management of medication (MOM) standards.
 - (c) बस्तिकर्मे उपयुक्तानि साधनानि । Instruments used in Bastikarma.
 - (d) संसर्जनक्रमः । Samsarjanakrama.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR

PRELIMINARY M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER -2020

RACHANA SHARIR –PAPER - II

Time : 3 hours

Instruction : Separate answer books are to be used for the each section.

SECTION - A

- 1 दौहिद्यअवस्था: एवं गर्भोत्पादक भावाः विस्तरेण वर्णयेत् । 15
Describe the Dauhrida Awastha and Garbhoutpadak Bhava in detail.
- 2 गर्भसंभव सामग्री विस्तारस्य व्याख्यायताम् । 15
Describe the Garbhasambhavasamagri in detail.
- 3 टिप्पणी कार्याः । 20
(A) त्वक् सूक्ष्म रचना
(B) लिङ्गभेद
(C) क्षेत्र
(D) यमल गर्भ

Write short notes.

- (A) Histology of skin
(B) Lingabheda
(C) Kshetra
(D) Yamal Garbha

SECTION - B

- 4 मष्तिकस्यः विकास विस्तरेण वर्णयेत् । 15
Describe the development of Barin in detail.
- 5 कोष्ठ एवं कोष्ठाङ्ग विस्तरेण व्याख्यायताम् । 15
Explain Kostha and Koshthanga in detail.
- 6 टिप्पणी कार्याः । 20
(A) अवेध्य शिरायाः
(B) अञ्जलि प्रमान्
(C) संधि प्रकारः
(D) प्लीहाः

Write short notes.

- (A) Avedhye Shira
(B) Anjali Pramana
(C) Types of Sandhi
(D) Pleeha

Instructions : All questions are compulsory.

SECTION- A

1. डायबिटिस् मेलिटिस् व्याधेः संप्राप्तिना सह प्रमेह संप्राप्तेः तुलनात्मक विवेचनं कुरु । 15
Explicit the Samprapti of Prameha with pathogenesis of Diabetes mellitus.
2. वातज नानात्मज विकार प्रसङ्गोक्तानां ज्ञानेन्द्रिय विकाराणां विनिश्चयार्थं विधि विधानं सविस्तरं लिखत । 15
Explain in detail Vataja Nanatmaja Vikara with special reference to Sensory disorders.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (A) मूत्रवह स्रोतोदुष्टि लक्षणानि ।
Symptoms of Mootravaha Sroto Dusti
 - (B) साम एवं निराम वात ।
Sama and Nirama Vata
 - (C) दोषाणां विविध गतयः एवं आशयापकर्ष ।
Various Dosha Gati including Ashayapakarsha
 - (D) प्राणवहस्रोतोदुष्टि कारणानि एवं लक्षणानि ।
Causative factors and symptoms of Pranavaha Srotas vitiation

SECTION- B

4. उदाहरणेन सह वर्णयत - षड्विधोहिरोगाणांविज्ञानोपायः। 15
Explain with relevant examples - षड्विधोहिरोगाणांविज्ञानोपायः।
5. आयुर्वेद एवं आधुनिक रीत्या मूत्र परीक्षां विशदेन लिखित । 15
Explain Mootra Pareeksha – Ayurvedic and contemporary view
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (A) विकृतितः देह परीक्षा ।
Vikrititaha Deha Pareeksha
 - (B) मोटर् फंक्शन टेस्ट ।
Motor function test.
 - (C) रक्तछर्दनयुक्तस्य रोगी परीक्षा ।
Clinical evaluation of Haematemesis.
 - (D) सात्म्य परीक्षा ।
Satmya Pareeksha
